

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут Економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №3 від «9» грудня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Економічна безпека бізнесу
Викладач	д.е.н.,доц.Сус Т.Й.
Контактний телефон викладача	098-788-95-47
E-mail викладача	taras.sus@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний,заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації:згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Сучасні ринкові відносини вимагають від підприємств постійного пошуку найбільш ефективних прийомів забезпечення економічної діяльності, зокрема вимогою часу є забезпечення економічної безпеки бізнесу. Підприємець повинен бути готовим при будь-яких умовах до мінімізації ризиків своєї економічної діяльності та забезпечення економічного зростання в умовах перманентних криз. Тут на перший план виходять основні принципи фінансової та інвестиційної безпеки, які передбачають пріоритетність технологічного переоснащення виробництва, забезпечення конкурентоздатності продукції як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.

Залучення принципів економічної безпеки бізнесу до формування загальної стратегії підприємства означає новий рівень його розвитку та безпеки, насамперед у напрямку забезпечення економічної стабільності на конкурентному ринку в умовах кризових явищ. Успішне оволодіння принципами економічної безпеки є необхідною складовою становлення професійних економічних знань студентів. Тому важливе місце в підготовці висококваліфікованих бакалаврів та магістрів з економіки відводиться навчальній дисципліні «Економічна безпека бізнесу».

3. Мета та цілі навчальної дисципліни.

Мета. Набуття студентами знань і навичок, формування в них економічно орієнтованого світогляду, що створює необхідні передумови для професійного самовдосконалення та розуміння сучасних проблем економічної безпеки бізнесу в ринкових умовах.

Формування системи базових знань з економічної безпеки бізнесу, ознайомлення з особливостями вибору напрямків організації економічної безпеки та визначення основних етапів її формування.

Завдання дисципліни: є формування вмінь та навичок щодо прийняття управлінських рішень у сфері безпеки економічної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

4. Програмні компетентності та результати навчання.

ІК. . Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері економічної безпеки бізнесу, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області економічної безпеки.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації економічної безпеки підприємницьких структур.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо забезпечення економічної безпеки бізнесу

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань

за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності.

ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій діяльності.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16

Семінарські заняття/практичні/лабораторні	14
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
7	МЗЕД; МО; МК	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	сем. заняття	сам.роб
Тема 1. Основи економічної безпеки бізнесу	2	1	8
Тема 2. Загрози економічній безпеці суб'єктів підприємницької діяльності.	2	1	8
Тема 3. Особливості організації економічної безпеки бізнесу.	2	2	6
Тема 4. Протидія шахрайству в діяльності підприємства.	2	2	6
Тема 5. Забезпечення безпеки інвестиційної діяльності бізнесу.	2	2	6
Тема 6. Фінансова безпека підприємства..	2	2	6
Тема 7. Валютно-курсова політика та її вплив на економічні процеси	2	2	10
Тема 8. Проблеми промислового шпionaжу на промислових підприємствах.	2	2	10
ЗАГ.:	16	14	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>100 бальна система: 60 балів протягом семестру та 40 балів за підсумкове тестування.</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання здобувачами одного письмового індивідуального завдання у формі презентаційної роботи (ПР), що є підсумковим завданням, яке спрямоване на вдосконалення навичок самостійної роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання.</p> <p>Здобувач виконує індивідуальну (презентаційну) роботу на тему: «Економічна безпека бізнесу в сучасних умовах (на вибір)». Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень.</p> <p>Індивідуальне завдання має бути представлене на перевірку за 1 тиждень до закінчення семестру та захищена та оцінюється у максимум 10 балів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який</p>

	<p>пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p> <p>Під час семінарських занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 50 балів протягом семестру.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового заліку), якщо він виконав усі види робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді, розв'язання задач і тестування під час аудиторних занять (50балів); – оцінка за індивідуальну(презентаційну)роботу(10балів); – підсумкове тестування(40балів).
Підсумковий контроль	<p>Вивчення курсу завершується підсумковим тестуванням, за яке здобувач може отримати максимум 40 балів</p>

8. Політика навчальної дисципліни

<p>Письмові роботи: Планується виконання здобувачами освіти обов'язкової письмової роботи, про яку йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил поведінки членів університетської громади, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Відвідування занять: Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми</p>

на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Неформальна освіта: Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній освіті згідно відповідного Положення Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»:

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання

9. Рекомендована література.

Основна література

1. Економічна та майнова безпека бізнесу. Навчальний посібник / Б.М. Андрушків, Л.Я. Малюта. Тернопіль. ФОП Паляниця В.А. 2016. 180 с.
2. Небава М. І., Міронова Ю.В. Економічна безпека підприємства. Навчальний посібник. Вінниця. ВНТУ. 2017. 73 с.
3. Економічна безпека. Навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Кривий Ріг. ДонНУЕТ. 2020. 139 с.
4. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
5. Іванова Н.С. Економічна безпека. Навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
6. Марченко О.С. Економічна безпека підприємства. Навч. посіб. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків. Право. 2022. 246 с.
7. Васильців Т. Г. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: підручник. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.

Допоміжна література

1. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник. 3тє видання, доповн. і переробл. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
2. Глуценко С. В., Івахненко С. В. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти. Конспект лекцій: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2020. 92 с.
3. Кузенко Т.Б. Фінансова безпека підприємства. Навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2020. 123 с.

4. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз. Колективна монографія / О.А.Бурбело, С.К. Рамазанова, О.М.Заєць, Т.С. Гудіма, О.М. Кузьменко / за наук. ред. О.А.Бурбело, С.К. Рамазанова. Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля. 2015. 285 с.

Законодавчі акти

1.Указ президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>

2.Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 №2469- VIIIURL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.

Викладач: Сус Т.Й.